

Noticiari de **Fisioteràpia**

setembre - octubre 2013

núm. 88

Col·legi de
Fisioterapeutes
de Catalunya

El paper de la Fisioteràpia en l'activitat física i la salut

➤ La Fisioteràpia a les
residències geriàtriques

➤ Entrevista a la Sra. Teresa Xipell i al
Sr. Antoni Cabot, premis June Nystrom 2013

opinió

03

Activitat física i salut. Encara dubtes? 03

04 a 13

nosaltres

El tema del mes. 04

El paper de la Fisioteràpia en l'activitat física i la salut

Activitats col·legials 08

Qui és qui? 10

Activitats de la Societat de Fisioteràpia de l'ACMCB 12

14 a 17

a fons

La Fisioteràpia a les residències geriàtriques

personatge

18 a 22

Entrevista a la Sra. Teresa Xipell i al Sr. Antoni Cabot, premis June Nystrom 2013

oci i cultura

23 a 27

Ajuda'ns a millorar!

Ens interessa la teva opinió. Per aquest motiu posem al teu abast diverses vies perquè puguis exposar queixes, agraïments, suggeriments o comentar aquelles qüestions que t'amöïnen entorn de la professió:

- Bústia Opina a www.fisioterapeutes.cat/opina
- Via directa amb la Junta, segon dilluns de cada mes, de 17.00 h a 19.00 h (demana hora a juntadegovern@fisioterapeutes.cat)
- Qualsevol mitjà de comunicació existent (correu electrònic, fax, carta postal, etc.)

edita

Col·legi de
Fisioterapeutes
de Catalunya

JUNTA DE GOVERN

Degà: Manel Domingo Corchos,
Vicedegana: Montserrat Inglès
Novell, **Secretari:** Gabriel Liesa
Vivancos, **Vicesecretària:** Marta
Romera Durà, **Tresorer:** Ramon
Aiguadé Aiguadé, **Vocals:** Maria
Giné Garriga, Rafel Donat Roca,
Benilde Martínez González, Eva
Cirera Serrallonga, Rafel Nadal
Dolcet, Núria Coral Ferrer

REDACCIÓ

Coordinació i redacció:
Silvia Quiñonero Gómez,
Redacció i correcció: Marta
Bordas Manjón, **Disseny i
maquetació:** Jordi Rodríguez
Ramos, **Fotografia:**
Arxiu Col·legi. **Publicitat:**
publicitat@fisioterapeutes.
cat, **Redacció Noticiari:**
noticiari@fisioterapeutes.
cat, **Administració:** Marisa
Cantarero i Galiano

**El Col·legi de Fisioterapeutes
de Catalunya no participa
necessàriament de les opinions
manifestades en els articles
signats, la responsabilitat dels
quals correspon exclusivament
als seus autors.**

Seu social

c/Segle XX, 78. 08032 Barcelona
Tel. 93 207 50 29 Fax. 93 207 70 22
www.fisioterapeutes.cat
cfc@fisioterapeutes.cat

Impressió

Cevagraf. Arts Gràfiques
Praga, 22-24 · P.I. Cova Solera
08191 Rubí

D.L.: B-11846/97
ISSN: 1137-6287

Activitat física i salut. Encara dubtes?

En els últims anys, les principals organitzacions de salut han emès diversos informes que descriuen com la manca d'exercici físic combinat amb els mals hàbits alimentaris estan tenint efectes devastadors sobre els infants del nostre país. Una de les dades més alarmants, d'acord amb l'OMS, és la duplicació de l'obesitat infantil en els darrers 30 anys; una tendència que segons ens indiquen, tendirà a empitjorar. La mateixa OMS ha publicat un informe en el qual situa la inactivitat física com un dels principals factors de risc i causa de mort, sobretot en els països industrialitzats. Tanmateix, en el nostre país, dades de l'Enquesta de Salut de Catalunya de l'any 2010 assenyalen que gairebé un 50% de la població catalana no realitza una suficient activitat física (AF) per millorar la seva salut, valor que ha augmentat respecte dels anys 2002 i 2006.

La promoció de l'AF és una tasca essencial dels fisioterapeutes juntament amb altres professionals a través de la seva tasca diària i de la salut comunitària. L'objectiu de la salut comunitària al nostre país ha estat promoure i educar la població per dur una vida el més saludable possible, evitant així l'aparició posterior de nombroses malalties fortament incidents. Crec fermament que resulta més eficaç educar la societat per tal que modifiqui la dieta i realitzi un mínim d'AF responsabilitzant-la de la seva pròpia salut, que no pas esperar que una pastilla resolgui els nostres problemes.

La salut comunitària s'ha treballat durant anys des de la sanitat pública, amb tot sembla que actualment ja no és prioritària i per contra s'ha tendit a "retallar" moltes intervencions comunitàries amb un important grau d'acceptació i difusió científica. Precisament, la filosofia de la promoció i educació de la salut comuni-

tària, va sorgir com una mesura per fer front a l'elevada despesa dels serveis sanitaris, sobretot a nivell farmacèutic. I és que modificar els estils de vida, que tant repercuteixen en la nostra salut, surt molt més econòmic que realitzar de forma mensual dues o tres receptes.

Estudis científics nacionals i internacionals avalen la importància de la promoció de l'AF a través d'estratègies preventives i comunitàries. Una revisió sistemàtica recent (Pavey et al., 2011) sobre l'efecte de la derivació a intervencions d'AF per millorar diferents variables de salut, publicat al *British Medical Journal*, conclou que comparat amb l'atenció habitual, la derivació a una intervenció d'AF va augmentar el nombre de subjectes que varen aconseguir fer d'entre 90-150 minuts/setmana d'AF d'intensitat moderada i/o vigorosa, i va reduir els nivells de depressió. Una altra revisió sistemàtica del mateix any, va trobar que la majoria d'intervencions per augmentar els nivells d'AF eren cost efectives, especialment aquelles que no requerien una supervisió directa d'un/a especialista durant un període superior a 3 mesos (Garrett et al., 2011).

El professional de la Fisioteràpia té molt a dir tant en el camp de la promoció de l'AF per a la salut, com en la programació d'AF dins la malaltia. Amb tot, cal una bona formació per donar resposta a la demanda social. És per aquest motiu que el Col·legi s'ha compromès a oferir un línia formativa sobre avaluació de la condició física i programació d'AF per millorar la salut de la població en les malalties cardiovasculars, respiratòries, endocrines, neurocognitives i neuromusculosquelètiques prevalents.

Maria Giné
Vocal del CFC

El paper de la Fisioteràpia en l'activitat física i la salut

Com a fisioterapeutes fa molts anys que valorem les restriccions de moviment des de la biomecànica i donem resposta a les alteracions estructurals locals i globals de l'organisme, amb la finalitat de restablir el moviment, alleugerir el dolor percebut i garantir la funcionalitat de l'individu. Sens dubte, aquests són els trets característics i identitaris de la Fisioteràpia, que ens ha dut a ser una professió valorada socialment i requerida pels sistemes nacionals de salut.

Els països industrialitzats en els darrers 30 anys, han desenvolupat alteracions de la salut pròpies i diferenciades, fruit del seu *modus vivendi*, moltes vegades relacionades amb la pèrdua o abandonament de l'activitat física pel sedentarisme o les posicions mantingudes per requeriment laboral (principalment per l'ús d'ordinador) o canvis en els hàbits de comunicació i d'interrelació social. Aquesta pèrdua de mobilitat global diària de l'organisme, no solament està generant problemes neuromusculosquelètics sinó sent font precursora d'afeccions cardiorespiratòries, endocrines, psicològiques i fins i tot oncològiques. Un cop determinat que

el moviment resideix en tota estructura corporal i que la preservació de la seva mobilitat és fonamental per al manteniment de la seva funció, es fa de vital importància **que la professió aprofundeixi els seus coneixements en la fisiologia de l'exercici i desenvolupi les competències en la programació i la utilització de l'activitat física com a eina terapèutica, la qual, pot influir en l'evolució d'aquestes malalties prevalents.**

Després de situar l'estudi del moviment com l'element vertebrador de l'Acte Fisioterapèutic, en adaptació a l'estat espanyol del que estableix la WCPT per a la Fisioteràpia, es fa necessari seguir avançant en la nostra responsabilitat professional com a ciència de la salut, per donar resposta a les malalties prevalents de la nostra societat dins del nostre marc competencial en dos àmbits fonamentals: **l'activitat física i la salut i l'àrea clínica de l'exercici físic.**

Dins l'àrea de **l'activitat física i la salut**, l'objectiu prioritari de la realització de l'exercici físic no és la millora del rendiment sinó l'establiment de les adaptacions

nosaltres ↗ El tema del mes

corporals que milloren la funcionalitat dels diferents òrgans i sistemes del cos humà, per augmentar la capacitat funcional de l'individu i prevenir malalties degeneratives. En aquest sentit, s'entén per fisiologia de l'exercici **l'estudi de les modificacions estructurals i funcionals que succeeixen dins l'organisme en la realització d'exercici físic de forma regular.**

Dins l'àrea clínica, l'exercici físic s'utilitza com a eina diagnòstica i com a modalitat terapèutica, sobretot en l'àmbit de les afeccions cardiovasculars, endocrines, respiratòries, oncològiques, salut mental... La realització de l'exercici requereix la integració fisiològica dels diferents sistemes i aparells del nostre organisme, per fer front a la demanda energètica dels músculs actius. L'estudi d'aquesta resposta permetrà aprofundir en la fisiopatologia, no només de les malalties intrínseques d'aquest sistema, sinó també en totes aquelles malalties relacionades com: l'obesitat, la diabetis, les cardiopaties, les dislipèmies, la distímia o l'envelliment cognitiu precoç. Per tant, podem considerar la fisiologia de l'exercici dins la clínica com **l'estudi de les modificacions de les funcions dels òrgans i sistemes mitjançant l'aplicació de l'exercici físic en la malaltia.**

En el nostre dia a dia, cada vegada són més les consultes socials als serveis de Fisioteràpia sobre quina **activitat física** (qualsevol moviment corporal produït per la musculatura esquelètica) o **exercici físic** (activitat física planificada, estructurada, repetitiva i que té com a finalitat preservar o millorar la forma o la condició física) seria recomanable desenvolupar per tal de contribuir activament en el tractament de les alteracions del seu estat de salut. **Per estat de salut alterat** s'entén des de qualsevol afecció neuromusculosquelètica com cardiovascular, endocrina o emocional que pugui condicionar el desenvolupament normal de les activitats de la vida diària i laboral de la persona en qüestió. És important subratllar que el terme **condició o forma física** (conjunt de característiques que es refereixen a la capacitat de realitzar activitat física: capacitat cardiorespiratòria, força muscular, composició corporal i flexibilitat) és intrínsec a la condició de persona física, i que té una relació directa amb la capacitat de poder desenvolupar les tasques professionals i de la vida diària. Per aquest fet, com a fisioterapeutes, ens cal tenir un domini exhaustiu de la fisiologia de l'exercici i les proves de valoració funcional per tal de poder desenvolupar la programació de qualsevol activitat dirigida als nostres usuaris, recordant que, com a professió sanitària, és a nosaltres a qui correspon la competència de tractar, dins del món de l'activitat física, qualsevol persona que presenti alguna de les alteracions anteriorment mencionades.

Dins l'Activitat Física i la Salut:

La Fisiologia de l'exercici. Què representa i per què cal conèixer-la?

La Fisiologia de l'exercici és una important branca de la Fisiologia humana que, com hem dit, estudia totes les modificacions de les estructures i funcions corporals, les respostes, adaptacions i reaccions químiques que succeeixen en l'organisme quan s'exposa a l'estrès agut o crònic dins l'activitat física.

L'exercici és l'estrès fisiològic més comú que pateix el cos i pot implicar pràcticament a tota la biologia de l'ésser humà en pocs segons. L'exercici és, doncs, una resposta integrada que involucra diversos sistemes corporals, que fa essencial el seu coneixement per als fisioterapeutes, ja que l'esforç pot estar limitat per qualsevol dels sistemes involucrats i poques vegades el pacient tipus que atén la Fisioteràpia presenta una clínica única o pura que impliqui una sola i única aplicació terapèutica, sinó un conglomerat de signes i símptomes secundaris i adaptacions que cal valorar i atendre en la multifactorialitat i la policlínica habitual.

Proves funcionals, què són i per què cal conèixer-les?

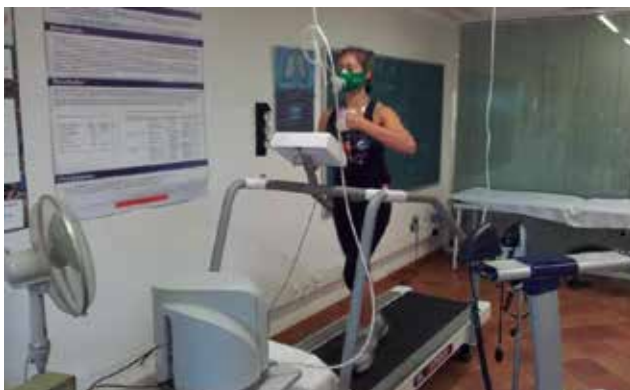
En qualsevol aplicació terapèutica es necessita, prèviament, un coneixement exhaustiu de les proves diagnòstiques que ens han de garantir l'obtenció de la informació clau per tal de procedir a la pauta i aplicació del tractament, en aquest cas, la programació d'activitat física per a la salut. L'aplicació sistemàtica o el coneixement exhaustiu de les proves de valoració funcional, ens permet l'obtenció d'una valuosa informació sobre aspectes rellevants de la resposta de l'organisme a l'exercici i de l'adaptació al reacondicionament físic. Les proves de valoració funcional faran incidència, doncs, en els següents aspectes:

- Diagnòstic de patologies asimptomàtiques o simptomàtiques individuals que poden agreujar-se amb l'exercici. Interessa conèixer si s'ha de limitar l'exercici i si existeix qualsevol alteració que pugui predisposar a la lesió.
- Valoració funcional cardiorespiratòria.
- Valoració del sistema neuromusculosquelètic.
- Establir el nivell de condició física, les possibilitats de rendiment i determinar les càrregues de treball adequades en cada cas.
- Control i seguiment de l'entrenament.

A títol de resum, podem definir la valoració funcional com l'avaluació objectiva de les capacitats funcionals d'un subjecte per realitzar una tasca motriu.

Aquest procés requereix el registre i la mesura de les variables fisiològiques, mitjançant la realització, per part del subjecte, d'una o varies proves que, a part dels mètodes coneguts i definits per la Fisioteràpia, engloba mètodes propis de la fisiologia, la medicina i l'ergometria, branca clínica de la fisiologia que s'ocupa de la mesura de les

nosaltres ➤ El tema del mes

Prova d'Esforç Directa. Font: Institut Municipal d'Esports (IME) de Vic.

adaptacions funcionals durant l'esforç, i de la biomecànica, principals continguts del primer mòdul que oferirà el Col·legi de Fisioterapeutes de Catalunya en la voluntat de contribuir a la capacitat i desenvolupament dels fisioterapeutes en aquest àmbit d'actuació.

Dins l'Àrea Clínica de l'Exercici:

Aquesta formació pretén ser el punt de partida i el pilar de futurs mòduls clínics específics per tal de dotar al fisioterapeuta de tots els coneixements necessaris i po-

der portar a la pràctica el desenvolupament de la seva competència professional i resoldre amb eficàcia i responsabilitat un dels problemes de salut actuals i de futur de la nostra societat, com és la inactivitat física i els seus efectes secundaris.

La utilització de sèries, càrregues i repeticions en l'ús, la programació i la progressió dels exercicis actius en Fisioteràpia per solucionar problemes derivats de la biomecànica, ha estat fàcil d'orientar i adaptar a cada cas i a cada pacient en el dia a dia de la nostra atenció professional. No està tan clar que la incorporació de les dades clíniques en cas d'existir: dislipèmia, hipertensió arterial, obesitat, intolerància a la glucosa o quadres de depressió associats a alteracions purament biomecàniques, hagin pogut ser considerades amb la justa correspondència alhora de decidir els mateixos aspectes i factors, en la realització i tutorització terapèutica de l'exercici. Per aquest motiu, el Col·legi desenvoluparà de forma temàtica cursos complementaris per a cada àmbit clínic d'actuació, que pugui dotar al fisioterapeuta dels recursos d'avaluació i diagnòstic, necessari per poder complimentar la seva actuació terapèutica en les noves demandes sanitàries de la societat, en la clínica multifactorial de les malalties més prevalents i en la preservació de l'estat de salut i el benestar.

A Regal, els membres d'un gran equip com els col·legiats del

COL·LEGI DE FISIOTERAPEUTES DE CATALUNYA

gaudeixen d'un tracte preferent.

Atenció personalitzada, agilitat a les gestions, **assessorament** professional i un **descompte especial**

a les assegurances de **cotxe, moto, llar i vida fins el 31/12/13**

I a més, PROMOCIONS ESPECIALS durant l'any. Consulta al contractar si hi ha alguna promoció vigent

Fins a 31 de juliol 2013, et regalem 40 ó 25€ al contractar cotxe

Amb Regal llar gaudeixes d'una assegurança tan completa que, en contractar l'assegurança bàsica, tindràs totes les cobertures que et mereixes. A més a més, disposes de tota l'experiència de Regal i d'un servei ràpid i eficaç per a atendre't en el mateix instant que tinguis una emergència, garantint d'aquesta manera, la teva tranquil·litat.

93 489 06 77 - 902 444 707 - esther.perez@libertyseguros.es

www.regal.es/fisioterapeutes

nosaltres ↗ El tema del mes

Objectius de la part en línia de la formació:

- Identificar les bases fisiològiques que condicionen les activitats motrius.
- Desenvolupar el moviment entenent-lo com un fenomen complex de múltiples significacions.
- Identificar les bases conceptuals i metodològiques dels sistemes i proves de valoració funcional i de la capacitat de rendiment físic.
- Descriure els instruments d'avaluació de les principals capacitats funcionals i condicionals que determinen el rendiment físic.
- Descriure programes i protocols d'avaluació mitjançant test de laboratori.
- Interpretar correctament els resultats de les avaluacions per aplicar-ho als programes d'Activitat Física (AF).

Objectius de la part presencial de la formació:

- Experimentar com portar a terme programes i protocols d'avaluació mitjançant test de laboratori.
- Utilitzar els instruments d'avaluació de les principals capacitats funcionals i condicionals que determinen el rendiment físic.

Els objectius d'aprenentatge seran:

- Portar a terme programes i protocols d'avaluació mitjançant test de laboratori.
- Interpretar correctament els resultats de les avaluacions per aplicar-ho als programes d'AF.
- Avaluar les principals capacitats funcionals i condicionals que determinen el rendiment físic.

El curs es realitzarà en format semipresencial. La formació teòrica serà en línia, aprofitant el Campus Virtual del CFC per transferir els coneixements. La part pràctica serà presencial, per garantir les habilitats pràctiques necessàries i requerides en el domini formatiu.

Rafel Donat Roca
Vocal del CFC

El progrés i el desenvolupament no són possibles si un segueix fent les coses tal com les ha fet sempre. (Wayne W. Dyer)

Wireless la (R)evolució

para los Profesionales

Chattanooga lanza el primer electroestimulador muscular inalámbrico para Profesionales –

WIRELESS PROFESIONAL reinventa la rehabilitación funcional, un avance en el tratamiento para mejorar la eficacia de la terapia y de sus resultados

Chattanooga, reinventa la rehabilitación funcional, optimizando los tratamientos aportando facilidad de uso, mayor comodidad y ahorro en tiempo y espacio.

El Wireless Professional ha sido diseñado pensando en crear una tecnología que represente un avance en el tratamiento. Ofrece tecnología inalámbrica, lo que facilitará la combinación de ejercicio activo y electroestimulación, permitiendo al fisioterapeuta mejorar la eficacia de la terapia y de sus resultados. Con un diseño compacto, sólido y fiable, con los parámetros integrados en el mismo control remoto, de fácil manejo y tecnología Compex.

Chattanooga evoluciona revolucionando sus productos y ofreciendo una solución perfecta para la mayoría de profesionales, una garantía de funcionalidad duradera.

www.chattgroup.com

nosaltres ➤ **Activitats col·legials**

Acord de col·laboració amb Previlabor

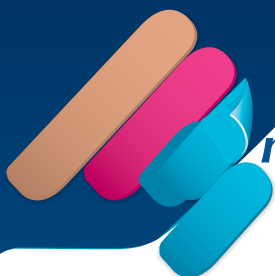
El Col·legi de Fisioterapeutes de Catalunya i l'empresa de prevenció de riscos laborals, Previlabor, han arribat a un acord de col·laboració, l'objectiu del qual és posar a disposició de tots els col·legiats el servei i coneixement en matèria de prevenció de riscos laborals.

Previlabor donarà resposta a totes aquelles consultes relacionades amb la prevenció de riscos laborals i la seva activitat professional. Si voleu conèixer a bastament els detalls de l'acord, ho podeu fer a www.fisioterapeutes.cat/assessors/prevencio

La Secció de Tarragona realitza un Seminari tècnic d'estabilització cervical

El passat 6 de juliol, la Secció Territorial de Tarragona va organitzar un Seminari tècnic d'estabilització cervical, impartit pel docent Sr. Leandro Gutman, que va tenir una molt bona assistència de fisioterapeutes de la província. Va ser un seminari molt pràctic que es va iniciar amb una part teòrica, per seguir amb una valoració i, finalment, amb la pràctica de totes les tècniques i exercicis útils.

El docent va donar una altra perspectiva del tractament de la patologia cervical introduint el concepte d'*estabilització cervical* i ensenyant un seguit d'exercicis per tal de millorar el tractament de Fisioteràpia que podem proposar als nostres pacients.

msmSporttapes - Su especialista de vendajes neuromusculares de calidad y mucho mas para fisioterapeutas

Tape Original Alemania

El primer vendaje neuromuscular de calidad con un precio inmejorable!

Sólo **7,90€**

La unidad 7,90 €
6,90 € a partir de 24 rollos!

¡Ahora con tienda en Barcelona!

Nos puedes encontrar en:

**C/Juan de Garay 13-17,
08041 Barcelona**

CT-pro Crioterapia de Alemania -

Para el tratamiento de lesiones deportivas, de afecciones reumatológicas y post-operatorios

Disponible en 8 modelos diferentes: muñeca, rodilla, codo, tobillo, espalda, pierna, muslo y hombros

Vendajes neuromusculares de calidad y mucho mas en

www.msm-sporttapes.com

nosaltres ↗ Activitats col·legials

Ja teniu disponible la VIII Revista Científica del CFC

Us informem que ja teniu a la vostra disposició el número VIII de la Revista Científica que edita el Col·legi.

En aquest darrer exemplar hi podreu trobar l'article original "Evaluación de la eficacia de un tratamiento para las cefaleas basado en la liberación manual de los puntos gatillo miofasciales", dels companys Rosó Parera i Jordi Fernàndez-Castro; els resums d'articles "Enfermedad cerebrovascular y alteraciones de la marcha y del equilibrio en la enfermedad de Alzheimer leve o moderada" i "Accés directe i autoderivació del pacient/client a fisioteràpia: una revisió de la pràctica contemporània a la Unió Europea"; i com sempre també compta amb l'apartat de l'Agenda, on s'hi detallen els congressos, jornades i les conferències més importants d'arreu del món relacionades amb la nostra professió.

Podeu veure la Revista Científica a www.fisioterapeutes.cat/comunicacio/publicacions/revista_cientifica/veure_revista.asp?revista=swf/revista_viii.pdf.

Sabadell
Professional

PRomoure:

**T'abonem
el 10%**

de la teva quota de col·legiat*.

Abonar-te el 10% de la teva quota de col·legiat fins a un màxim de 100 euros l'any és una manera de promoure els teus interessos professionals, no et sembla?

Si ets membre del **Col·legi de Fisioterapeutes de Catalunya** i vols promoure la teva feina, protegir els teus interessos o els teus valors professionals, amb **Banc Sabadell** ho pots fer.

Al cap i a la fi, som el banc de les millors empreses.

O el que és el mateix, **el banc dels millors professionals: el teu.**

Truca'ns al 902 383 666, organitzem una reunió i comencem a treballar.

sabadellprofessional.com

*Si domicilies la quota de col·legiat en el Compte Expansió PRO.

nosaltres ↗ Qui és qui?

Montse Sansa Roquet Interlocutora del GI de l'Alt Urgell del CFC

Qui sóc?

Sóc la Montse Sansa Roquet, fisioterapeuta i actual interlocutora del Grup d'Interès de l'Alt Urgell.

Què faig?

Actualment treballo en el meu propi centre de Fisioteràpia, a La Seu d'Urgell.

Quan vaig acabar la carrera, al 1999 (EU Gimbernat), vaig estar cinc anys treballant a Barcelona, on vaig tenir l'ocasió de seguir formant-me en diversos àmbits de la Fisioteràpia. Gràcies al fet de coincidir a nivell laboral amb bons companys i grans professionals de la salut, em vaig decantar per fer un postgrau de neurorehabilitació a l'Institut Guttmann. A dia d'avui, atès que treballo en una consulta d'una població relativament petita, atenc persones amb tot tipus de problemes físics i, per tant, he seguit obrint la meva formació cap a d'altres vessants a part de la neurologia.

Però això no m'ha resultat mai un inconvenient, ja que trobo interessants moltes de les especialitats de la Fisioteràpia. De fet, quan miro els programes de formació continuada que m'arriben, tot sovint em costa decidir-me, ja que m'atrauen temàtiques ben diverses.

L'any 2007 es va "incorporar" un nou aspecte a la meua vida, i és que vaig ser mare per primera vegada. A partir d'aleshores, intento dedicar tot el temps que m'és possible a aquesta faceta que per a mi és tan important. He reduït una part de les hores que dedico a la consulta, sobretot després de néixer el meu segon fill, i penso que això fa que el temps que passo treballant, sigui tant o més enriquidor que temps enrerere, i gaudeixo moltíssim atenent la gent que em demana ajuda. El factor humà, la relació que s'estableix amb el pacient, és per a mi una peça clau en la nostra tasca i estic convençuda que influeix molt en l'èxit del tractament que apliquem.

Arran de ser mare em vaig adonar molt més clarament de la dificultat afegida que tenim els fisioterapeutes que vivim lluny de Barcelona a l'hora d'accedir a la formació continuada. Si ja és complicat a vegades combinar-ho amb la vida laboral, imagineu-vos com ha de ser el fet de combinar-ho també amb la vida familiar..., i a més a més, a dos-cents quilòmetres del lloc on s'acostuma a fer la major part de la formació! Per aquest motiu, entre d'altres, va sorgir la idea de la mà de la Laura Gracia, companya de feina, de crear un grup d'interès al nostre territori. Volíem apropar la formació que el Col·legi ofereix a tots els seus col·legiats, i també vam pensar que era una bona

ocasió per divulgar, entre la societat, la tasca que fem els fisioterapeutes. Com aquell qui diu, estem engenant aquest projecte, però ens ho prenem amb molta il·lusió i hi posem totes les energies possibles per tal que doni bons fruits per a tothom.

Què vull fer?

Tot i que sóc bastant partidària de viure el moment actual, quan intento visualitzar el futur, m'agrada imaginar-me gaudint i compaginant les dues grans vessants que m'omplen i m'apassionen: la meua família i la meua feina.

A nivell de Grup d'Interès, m'agradaria molt poder assolir objectius en quant a formació i promoció de la nostra feina, però també crec que hauria de ser un bon mitjà per enfortir la relació entre els companys de la zona, ja que penso que junts, ben cohesionats, és com aconseguir donar més valor a la nostra professió.

Don't stop, ever

INDIBA®
activ
ProRecovery

¡recupera a
tus pacientes
rápidamente!

Javier **GÓMEZ NOYA**
World triathlon champion

info@indibaactiv.com

Properes activitats de la Societat de Fisioteràpia de l'ACMCB

A la Societat Catalano-Balear de Fisioteràpia, la Societat Científica tenim com a objectiu principal evolucionar en la Fisioteràpia, fent-la arribar a quelcom que tingui interès per a la nostra professió. És per aquest motiu que oferim als fisioterapeutes tallers, sessions científiques, jornades, congressos, etc. amb el màxim rigor científic per tal de fer-la créixer i millorar-la.

El proper curs acadèmic el comencem ja amb força, i us presentem la nostra activitat anual, el nostre IX Congrés:

El **dissabte 23 de novembre** viurem el **IX Congrés de la Societat Catalano-Balear de Fisioteràpia**, una de les activitats que considerem més importants per a la difusió de la nostra professió. El congrés se celebrarà a la seu de l'ACMCB i comptarà amb quatre taules sota els següents títols: "Estratègies de l'abordatge del dolor crònic i somatosensorial", "Dolors referits per afectació neurògena-visceral", "Bases científico-pràctiques de la neurodinàmica" i "Disfuncions neurògenes del sòl pelvià". Per finalitzar, comptarem amb tres comunicacions lliures: dues realitzades per fisioterapeutes i una realitzada per un estudiant de Fisioteràpia, al mateix temps que durant tot el dia podrem gaudir dels pòsters presentats.

Recordeu que per tramitar la inscripció, que inclou assistència a les activitats del programa, documentació, cafè, dinar-pínic i certificat d'assistència, teniu fins al 20 de novembre a través de l'enllaç www.scfisioterapia.cat/congres_actual.php. A partir d'aquesta data la inscripció només serà possible *in situ* el dia del Congrés.

Us animem a que participeu mitjançant la presentació de comunicacions lliures i pòsters. Les bases les trobareu a www.scfisioterapia.cat/congres_actual.php. Com ja és tradició, el Congrés finalitzarà amb l'entrega de Premis a la millor Comunicació lliure i al millor Pòster.

Sent soci de la Societat gaudiràs de molts avantatges, assistència gratuïta a la gran majoria de les nostres activitats i a preu molt reduït en les que no ho siguin, consulta com fer-te soci a la nostra web i descobreix-ho!

D'altra banda, ens plau anunciar-vos que la Universidad Internacional de la Rioja (UNIR), en col·laboració amb la Societat Catalano-Balear de Fisioteràpia (SCBF) i l'Acadèmia de les Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i Balears (ACMSCB), presenta el "Máster Universitario (oficial) en Fisioterapia Neuro músculo es-

Cursos de CALIDAD
PRÁCTICOS y ECONÓMICOS
para aumentar sus
COMPETENCIAS y EFICACIA CLÍNICA

EN NUESTRA WEB,
PUEDE CONSULTAR
QUE CURSOS, SUS
PROGRAMAS, PRECIOS,
FECHAS Y CIUDADES

Información e inscripciones
Telf.: 936672035
institut@omphis.es
www.omphis.es

CURSOS DE FORMACIÓN EN LAS ÁREAS DE

Terapias Manuales Especializadas

Diagnóstico y razonamiento clínico

Técnicas de fisioterapia pediátrica

Técnicas corporales especializadas

Mas de 30 cursos diferentes para aumentar sus competencias
Visite nuestra web: www.omphis.es

¡Superando la crisis!
TALLERES GRATUITOS y CURSOS LOW-COST
Informese de como beneficiarse

nosaltres ↗ Activitats de la Societat de Fisioteràpia de l'ACMCB

quéletica" en la modalitat semipresencial, convertint-se en el primer màster oficial d'aquestes característiques.

El màster tindrà una durada de 60 ECTS i es podrà realitzar en un curs acadèmic o en dos i anirà adreçat només a fisioterapeutes titulats.

Sota l'assessoria científica de la Junta de la SCBF, el màster comptarà amb un conjunt de professors que, per la seva formació i experiència, cobriran totes les competències necessàries per dur a terme l'organització i la impartició del mateix.

Amb una innovadora Plataforma *on-line* l'alumne podrà rebre la seva formació teòrica i teòrico-pràctica dels professors amb el suport del Servei Tècnic d'Orientació de la UNIR, participació en xats, fòrums de debats, blogs, complementació amb continguts en línia, classes magistrals i descàrrega d'àudios i vídeos. El fet que sigui de modalitat semipresencial facilitarà a l'alumne la compatibilitat entre vida familiar, treball i estudis, sense oblidar l'essència del fisioterapeuta i la imprescindible teràpia manual. Per això, es fa necessari realitzar seminaris pràctics presencials distribuïts en 12 seminaris de 20 hores o 6+6 seminaris de 20 hores segons la modalitat anual o bianual.

La primera convocatòria serà a l'octubre del 2014 i pròximament tindreu tota la informació del programa, professorat i normes d'inscripció a la nostra web www.scfisioterapia.cat, també podeu demanar més informació al correu electrònic de la nostra Societat scfisioterapia@academia.cat.

La SCBF també vol convidar-vos i donar-vos l'oportunitat de fer les vostres presentacions a la nostra seu per poder evolucionar tots junts amb la Fisioteràpia. Si vols realitzar una presentació sobre algun tema que consideris important, dintre del nostre espai sessions científiques, envia'ns la teva proposta al correu de la Societat (scfisioterapia@academia.cat) adjuntant un resum de la presentació. El nostre comitè valorarà la teva proposta.

Per últim, recordeu que tota la informació, dates i inscripcions als tallers, sessions científiques, jornades, congressos, etc. que realitzem, les teniu al nostre web www.scfisioterapia.cat i que podeu seguir-nos també al Facebook www.facebook.com/SocietatCientificaDeFisioterapia (més de 300 seguidors) i al Twitter [@SCBF_Scientific](https://twitter.com/SCBF_Scientific) (més de 1.200 seguidors).

NOVA CREMA

tech&natural

kyrocream
H'activa

crema ideal
per a l'esforç
i la recuperació
diària

demaneu

mostres gratuïtes

T. 931 810 630

info@kyrocream.com

La Fisioteràpia a les residències geriàtriques

Les residències geriàtriques són un dels espais on hi podem trobar més fisioterapeutes treballant-hi. De fet, en una enquesta realitzada pel CFC a finals de l'any 2011, un 16% de vosaltres va manifestar treballar en un geriàtric, residència o centre de dia, percentatge només superat pel centre privat (49%). És per aquest motiu que, en aquest Noticiari, hem considerat que podria ser interessant apropar-vos a la tasca del fisioterapeuta en una residència geriàtrica i, per aquest motiu, ens hem posat en contacte amb el nostre company Joaquim Hernández, que treballa a la Residència Nord Egara, de Castellar del Vallès.

El Sr. Hernández es va diplomar en Fisioteràpia l'any 1997 i, posteriorment, va fer un postgrau en Fisioterà-

pia respiratòria. Durant 8 anys va treballar a la Fundació Sant Llàtzer; a més, exerceix l'exercici lliure des de fa 15 anys, principalment amb pacients geriàtrics.

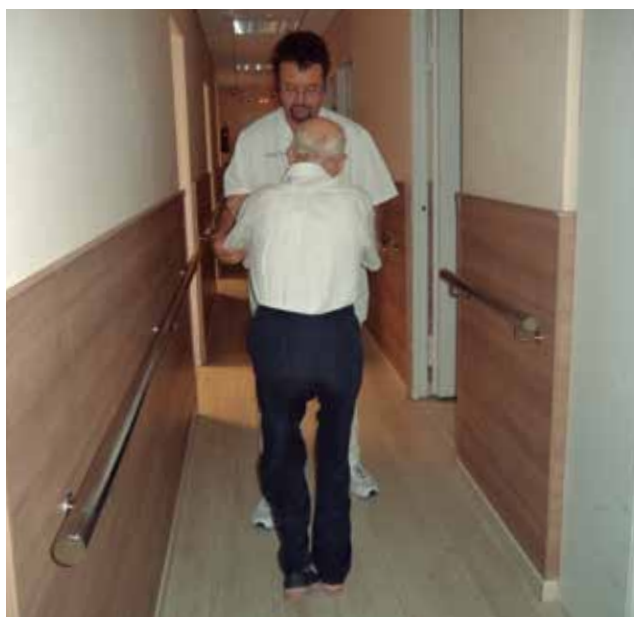
La Residència Nord Egara és una residència petita, amb 34 residents, i el senyor Hernández n'és l'únic fisioterapeuta, fet que provoca que, des de l'equip tècnic, estigui implicat en la direcció assistencial. Aquesta residència compta amb dos tipus de pacients predominants: residents amb dependència funcional i ben conservats a nivell cognitiu, i pacients amb diferents graus de deteriorament cognitiu i amb diferents graus de dependència funcional; al marge d'aquests dos grans grups, també trobem residents independents a nivell funcional i que, per motius socials, han estat ingressats.

D'acord amb el Sr. Hernández "la importància del tractament multidisciplinari en una residència és indispensable. Només des del treball en equip podem atendre de manera integral les necessitats dels nostres residents sense deixar cap aspecte sense cobrir. M'agrada destacar el treball de les gerocultores, elles són les persones que més hores passen amb els residents, són les que han de portar a terme els programes que dissenyem, donen continuïtat als nostres tractaments durant les 24 hores del dia; d'altra banda, també són la font més fiable d'informació sobre el pacient i la seva situació, informació que resulta essencial per a la nostra feina".

Les funcions que realitza un servei de Fisioteràpia en una residència geriàtrica les podríem dividir entre l'activitat directa sobre el resident i la indirecta i de gestió. Pel que fa a l'actuació amb el resident, la tasca del fisioterapeuta va dirigida a la creació de programes individualitzats per aconseguir el millor estat funcional de cadascun. Així doncs, s'intervé tant en els processos de recuperació funcional com en la prevenció de possibles deterioraments. D'altra banda, en una residència, els fisioterapeutes, juntament amb metges i infermeres, també es fan càrrec de la gestió d'aspectes com els canvis posturals i la decisió de mesures com col·locar baranes, etc. D'acord amb el Sr. Hernández, "una de les funcions més importants dels fisioterapeutes és la

'docent', atès que assessorem les persones cuidadores en el maneig del pacient per garantir que les nostres indicacions seran portades a terme. A més fem un treball important de prevenció de lesions entre les gerocultores, incidint així sobre la seva manera de fer la feina i, per tant, sobre l'atenció que rep el resident. Aquesta feina necessita temps, paciència i constància, hem de convèncer tot l'equip i la gerència de la seva importància. També vull destacar la necessitat d'enregistrar les nostres actuacions, decisions... a vegades, per manca de temps, prioritzem l'actuació a aquesta feina, que considerem purament burocràtica... només enregistant les nostres actuacions podrem demostrar la nostra feina i la seva influència en el dia a dia dels nostres pacients".

I quines són les patologies més prevalents en els pacients geriàtrics d'una residència? Doncs per sobre de patologies concretes (com les neurològiques, les traumològiques i les respiratòries, que són les més habituals), ens trobem el deteriorament cognitiu com l'alteració més comuna. El diferent grau de deteriorament determinarà l'estratègia de tractament per aconseguir els objectius marcats pel fisioterapeuta que, són, per sobre de tot: l'augment de la funcionalitat i la independència. D'acord amb el Sr. Hernández "els nostres residents han de desenvolupar la seva funcionalitat al màxim de les seves potencialitats, d'aquesta manera incidirem en una millora del seu dia a dia, però també en tots els aspectes que se'n deriven, com la dignitat, l'autoestima, el benestar psicològic, etc.".

io instituts odontològics

Col·legi Oficial de Fisioterapeutes de Catalunya

902 119 321
www.ioa.es | ioa@ioa.es

Somriu!
Aprofita les nostres condicions especials

per col·legiats/des i familiars directes

22€
Higiene Bucal
Amb revisió gratuïta inclosa

GRATIS
1ª visita, revisions i radiografies intrabucales

20%
Dte. a tot tipus de tractaments

18
Finançament a 18 mesos sense interessos

Preguntes per la nova ortodòncia transparent

BARCELONA (Eixample esq.) 933 426 400
BARCELONA (Sagrada Família) 934 570 453
BARCELONA (Les Corts) 934 394 500
BARCELONA (Poblenou) 932 247 770
BARCELONA (Sant Andreu) 933 601 070
BADALONA 933 894 331

CORNELLÀ 934 741 932
GIRONA 972 426 400
GRANOLLERS 938 793 228
L'HOSPITALET 932 615 800
MANRESA 938 774 597
MATARÓ 937 577 181

SABADELL 937 275 396
SANT BOI DE LL. 936 613 500
TARRAGONA 977 249 966
TERRASSA 937 333 368
VIC 938 869 400
VILANOVA G. 938 105 858

ALCALÀ DE H. 918 770 900
CASTELLÓ 964 228 207
MADRID (Tetuán) 915 710 002
MADRID (Centro) 914 670 600
SARAGOSSA 976 376 169
VALÈNCIA 963 517 350

Al marge de la funcionalitat i la independència, hi ha altres beneficis que la Fisioteràpia aporta als pacients geriàtrics, i que els podríem concretar, a grans trets, en:

- Control del dolor.
- Millora de la qualitat de vida.
- Prevenció del deteriorament funcional i cognitiu: podem incidir en el resident abans que es produeixin i planificar programes per prevenir-los. Recordem que s'ha demostrat que un augment de l'activitat física és protectora per al deteriorament cognitiu.
- Fisioteràpia respiratòria: la realització de tècniques de Fisioteràpia respiratòria és un factor de prevenció i de disminució de les complicacions en processos respiratoris en aquest tipus de pacient, en què poden ser especialment greus.
- Disminució i/o resolució de les seqüeles de processos aguts neurològics, reumatològics, etc.

Per aconseguir arribar a aconseguir tots aquests beneficis és necessari seguir una metodologia de treball, un protocol i comptar amb diverses eines de suport. El sen-

yor Hernández ens comenta que "en quant als tests, utilitzem el Tinetti i el Barthel per a tots els residents, i tests específics com el *Walking Test* depenent de la patologia concreta del resident. En relació al material utilitzo sobretot materials de psicomotricitat, pilotes, etc. Pel que fa a la metodologia, realitzo una valoració en el moment en què el resident és ingressat i planifico el tractament de Fisioteràpia. Tenim creats una sèrie de protocols de tractament i grups de treball, identifico quin o quins es poden aplicar i, en cas de necessitat, es planifica un programa individualitzat. D'altra banda, les tècniques que més utilitzo són la teràpia manual, l'exercici i la teràpia en grup. Totes les meves actuacions intenten buscar la funcionalitat, la utilitat; per aquesta raó treballo molt a l'exterior (atès que l'espai és el dèficit més important amb què em trobo) o intento realitzar AVD".

Parlant de dèficits, les retallades, com ja sabeu, estan afectant molt les residències geriàtriques: la dificultat per obtenir el PAO i, per tant, material essencial per als pacients geriàtrics, pot interferir, a vegades, en el tractament i, segons el senyor Hernández "és en aquest context on la imaginació es torna una eina essencial per a nosaltres". El tema econòmic és una dels problemes més greus amb què es troba la Fisioteràpia geriàtrica actualment: d'una banda, la majoria dels fisioterapeutes

PRIM Fisioterapia y Rehabilitación

Oferta Manumed Standard 2 y 3 secciones

desde 890 €
(I.V.A no incluido)

Oferta 1
Manumed 2 secciones hidráulica y eléctrica
sección de espalda
Ajuste de altura: 45-101 cm
Medidas: 209 x 67 cm

desde 1.000 €
(I.V.A no incluido)

Oferta 2
Manumed 3 secciones hidráulica y eléctrica
Sección de cabeza
Ajuste de altura: 45-101 cm
Medidas: 209 x 67 cm

que treballen en residències depenen del conveni de la discapacitat i el baix nivell de sou fa que alguns col·legues ho vegin com un pas cap a àmbits de la Fisioteràpia millor pagats. D'altra banda les contínues retallades en el món de la dependència fa que les empreses per a les que treballen les residències tinguin dificultats per cobrar de l'Administració i això perjudica el nivell de contractació.

Una altra mancança se circumscriu en les ràtios amb les quals treballen. Tothom que ha treballat a una residència sap que necessitarien molta més presència per

a donar el nivell d'atenció que podrien i voldrien. Però la dificultat més important que ens destaca el Sr. Hernández és aconseguir el reconeixement de la resta de companys de professió. "Crec que el prestigi dels fisioterapeutes que ens dediquem a la geriatría i el coneixement de la nostra feina per part de la resta de companys és insuficient. La solució ha de sortir dels que ens hi dediquem. Hem de valorar-nos nosaltres mateixos, comunicar-ho als companys, després a la resta de sanitaris i, per acabar, a la població en general. L'única drecera que podem agafar és fer coneguda la Fisioteràpia en geriatría entre la població per a dotar-nos de força".

Però com sempre les grans oportunitats neixen de les mancances, així ho indica el senyor Hernández i entén que "en el futur hem de ser capaços d'aconseguir corregir aquestes situacions demostrant la nostra eficàcia i el nostre benefici per a la gent gran i el seu benestar; si a això hi afegim l'envelliment progressiu de la població, crec que la Fisioteràpia geriàtrica serà cada vegada més forta i més sol·licitada. Sóc optimista respecte del nostre futur perquè crec que la solució està a les nostres mans i hi ha factors que em fan pensar que serem capaços d'avançar. Estem en un moment en què veig que hi ha companys amb experiència que ens dediquem a la geriatría i d'altra banda, hi ha gent jove que s'està interessant per aquest àmbit. Si som capaços d'aprofitar aquesta bona combinació podrem progressar i millorar la Fisioteràpia geriàtrica".

La qualitat d'una marca La marca d'un líder

Tècnica d'Embenatge Neuromuscular

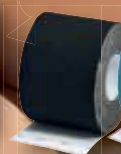
BSN medical

Leukotape® K

Cinta elàstica adhesiva

 Divisió BSN Medical
Smith & Nephew, S.A.U.
Fructuós Gelabert, 2 i 4
08970 Sant Joan Despí, Barcelona
Tel.: +34 902 303 166
Fax: +34 902 303 170
www.medicalbsn.es

NOVETAT: colors BLAU CLAR i ROSA

→ personatge

L'any 1999, un any després de la mort de la nostra companya June Nystrom, el Col·legi de Fisioterapeutes de Catalunya va decidir instaurar un premi que portés el nom d'aquesta fisioterapeuta nascuda a Chicago, de pares suecs, que el Dr. Palazzi va portar a Catalunya perquè treballés amb nens afectats de poliomielitis. Ja no va marxar i durant els anys que va viure a casa nostra va impulsar i difondre la Fisioteràpia i va ser, també, la responsable de la formació de molts fisioterapeutes.

Durant tots aquests anys, han estat molts els companys i les companyes que, per motius ben diversos, han estat reconeguts amb aquest premi. Aquest any el Premi June Nystrom 2013 ha estat atorgat a dos companys vinculats a l'àmbit docent de la Fisioteràpia, la Sra. Teresa Xipell i el Sr. Antoni Cabot.

Premi JUNE NYSTROM 2013

Entrevista a Antoni Cabot

Què significa per a vostè rebre el Premi June Nystrom?

Significa diverses coses. La primera, que els nostres companys de la Junta de Govern han pensat en mi per atorgar-me aquest premi. Significa que els hi estic molt agraït per haver-me'l concedit. Significa també, veient els mèrits, que aquest premi avui hauria de ser concedit a moltes companyes i companys que cada dia, amb el seu esforç, realitzen una excel·lent Fisioteràpia al servei de les persones, exercint-la amb passió. També significa que m'han concedit un premi per fer allò que més m'agrada, exercir la Fisioteràpia, fent-ho amb responsabilitat, passió, amor i intentant en cada acte transmetre l'actitud d'estar agraït per la vida.

Això ho he intentat fer des del primer dia, aquell juny de 1977, ara fa 36 anys.

Significa, potser, estar una mica més en el record de la June Nystrom, fisioterapeuta entranyable, amable, alegre i plena d'energia per fer coses per a la Fisioteràpia. Encara recordo la seva ajuda i la seva alegria durant els Joc Paralímpics de Barcelona '92.

Com creu que ha contribuït vostè a la divulgació de la Fisioteràpia?

Us imagineu la nostra professió a l'any 1977? Doncs en aquella època divulgar-la era fàcil, només havíem de treballar de forma responsable atenent el millor possible a les persones. Moltes vegades ensenyant als metges tot allò que érem capaços de fer i compartint mútuament els coneixements.

Entrant en el detall de la pregunta, dir-vos que he tingut una immensa sort en l'esdevenir de la meva professió, de vegades he pensat que he estat un escollit, això sí, amb esforç i assumint reptes. Això ho dic perquè a l'any 1981 vaig començar a treballar amb la RFEA (Real Fe-

deración Española de Atletismo), la meua relació professional en aquell moment era la de "massatgista", la figura del "fisioterapeuta de camp", de primera línia era desconeguda. Allà a l'Estadi Municipal d'Atletisme Joan Serrahima, de 6 a 9 del vespre, vaig començar a atendre els millors atletes catalans d'aquella època i també a aprendre molt dels entrenadors més importants d'aquella època; senyors com Enciso, Rojo, Esparza, Seirul-lo, Fibla, Martínez, etc... i ells van començar a conèixer la Fisioteràpia, amb els nostres procediments com la RNP, els embenats funcionals, l'*stretching*, el massatge de recuperació primària i secundària. Allò va ser per a mi com una "evangelització de la Fisioteràpia". Fer que no la veiessin només quan l'esportista tenia una lesió que no el deixava entrenar. A l'any 1985, en deixar la Federació, ja havien contractats joves fisioterapeutes.

La mateixa història es va tornar a repetir l'any 1984, quan vaig tenir l'oportunitat de treballar en el món del bàsquet. En aquell temps no es coneixia la Fisioteràpia dins l'àmbit de les ciències de l'esport.

També vaig sentir-me un escollit quan durant un llarg temps vaig poder ser professor dels cursos nacionals d'Entrenadors d'Atletisme i de Bàsquet. Allà el meu objectiu va ser explicar al detall quin era el suport que podíem donar als fisioterapeutes. Trencar l'estereotip que només existia el fisioterapeuta vestit de blanc i dins un centre assistencial, mostrar que hi havia una Fisioteràpia que treballava en equip amb els entrenadors, els esportistes i els metges, i que estava allà, al costat i amb roba esportiva.

Recordar també com vàrem descobrir i mostrar una Fisioteràpia aplicada a les Ciències de l'Esport, a l'any 1987, quan es va inaugurar el CAR de Sant Cugat. Juntament amb els meus companys vam veure com cada cop més, el nostre Servei de Fisioteràpia agafava més i més protagonisme. En aquell moment en l'àmbit de l'esport vam fer una gran tasca de divulgació de la nostra professió.

Comentar que gràcies al suport de la direcció de l'Escola Gimbernat vam poder dur a terme un projecte que indirectament era una plataforma de divulgació de la Fisioteràpia en l'àmbit de l'esport, em refereixo als cursos 1989-90 i 90-91, quan vàrem desenvolupar els primers

cursos de postgrau de Fisioteràpia de l'esport. En el primer curs la tercera part dels estudiants eren de fora de Catalunya, i això va produir un gran ressò.

I per últim, però només ho mencionaré, estic satisfet d'haver contribuït a la divulgació de coneixements de la Fisioteràpia, com la teràpia manual, anatomia, estiraments musculars, tècniques neuromusculars i d'altres, a través d'una silenciosa tasca en l'àmbit de les editorials; la primera i a la que crec que hauríem d'estar agraïts és l'Editorial Paidotribo, la qual va ser de les primeres i va provocar un efecte de competència entre les altres, Masson, Elsevier, per exemple. Gràcies a aquesta feina hem pogut gaudir de la traducció d'autors referents: Bienfait, Dolto, Viel, Esnault, Dufour, Chaitow, Sharmann, Butler, Maitland, Rigo, Grieve, etc.

En tots aquests anys de dedicació a la Fisioteràpia, què li ha aportat com a professional? I a nivell personal?

Als 23 anys vaig començar a exercir la Fisioteràpia i als 31 era docent a l'Escola Universitària Gimbernat, per tant, pel fet d'haver començat tan jove puc dir que m'és difícil separar els dos aspectes. Persona i professional sempre han anat junts, exercint he crescut com a persona, la qual cosa m'ha facilitat una forma personal d'interpretar la professió i el servei a les persones. Molts dels diversos àmbits laborals m'han aportat valors que m'han fet créixer. Vull destacar els de l'inici: recordo el que va significar per a mi en les dues vessants, personal i professional, treballar a l'Hospital de Sant Joan de Déu, al Departament d'Evolució Psicomotriu, on vaig aprendre moltes coses de les bones professionals que hi treballaven: la M. Jesús, la Conxita, la M. Josep, la Rosa i d'altres.

Recordo també l'ambient de treball fascinant que teníem a l'any 1982 al CRF de l'Hospitalet amb l'Anna Minguell, el Pere d'Antolin, el Jordi Creus, el Ramón Valeta, el Josep Alberich, la Cristina Miserol, etc... treballàvem, estudiàvem, fèiem sessions clíniques, compartíem els coneixements, va ser fabulós. Allà vaig créixer molt com professional i com a persona.

SPORT-TAPE
Endura Sport Tape 25 mm. x 13,7 m. Beige.
Endura Sport Tape 38 mm. x 13,7 m. Beige.
Endura Sport Tape 50 mm. x 13,7 m. Beige.

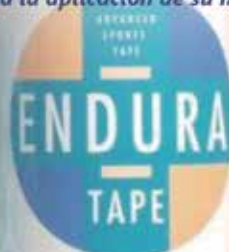
FIX-TAPE
Endura Fix 50 mm. x 10 m. Blanco.
Endura Fix 100 mm. x 10 m. Blanco.

ENDURA-KIT
Endura Kit:
Endura Sport Tape 38 mm. + Endura Fix 50 mm.

Endura Tape

La venda original para su uso en la **técnica McConnell**

Jenny McConnell utiliza exclusivamente la venda Endura Tape y es la única marca de vendaje que recomienda para la aplicación de su método de tratamiento.

Para venta directa consulte con el distribuidor más cercano

BIOCORP APING KIT
IMPORTADOR OFICIAL PARA ESPAÑA

www.biocorp.es

Recordo també la bona feina que vàrem fer amb en Joan Jubany a la Mútua Catalana (Cyclops), on fèiem veritables entrenaments musculars als pacients lesionats, vam transferir aspectes de l'àmbit de l'esport a l'àmbit de la rehabilitació. Aquell modest ambient de treball ens va donar la capacitat de transferir coneixements i aplicar-los de forma acurada.

I penso també que treballar des de l'any 1992 a l'ara Facultat de Ciències de la Salut Blanquerna és on he après més coses i on he crescut més en les dues vessants, humana i professional, aprenent de forma intensa dels estudiants i, especialment, dels meus companys.

Aquestes i d'altres vivències de molta qualitat humana i professional és el que jo m'he anat emportant, i totes i cadascuna d'elles m'han enriquit com a persona i a com a professional.

Quina ha estat l'experiència professional que ha marcat més la seva trajectòria com a fisioterapeuta?

No sóc mitòman, no en puc dir una, de veritat. La vida en general està formada per un conjunt d'experiències que una rere l'altre et porta a nous reptes, a noves il·lusions, per tant, per a mi, totes i cadascuna tenen un valor semblant.

Un altra cosa és el ressò social o corporatiu dels esdeveniments on he participat com fisioterapeuta. De vegades som jutjats més per on estem que no pel que fem i valem.

Les experiències professionals viscudes a les dècades dels 80 i 90 van ser veritablement molt intenses i valuoses, totes elles. En aquella època, com he volgut expressar anteriorment, tot estava per fer i tot era possible.

Què recorda amb més estima? Per què?

Recordo amb molta estima l'assoliment dels objectius que m'havia proposat. Poder tenir una feina de fisioterapeuta, treballar en l'àmbit de l'esport. Tenir com a model al Prof. Henri Neiger i poder ser docent a l'Escola Gimbernat.

Recordo amb estima totes aquelles situacions on et sents satisfet per la feina feta.

Una abraçada d'agraïment d'un pacient, les paraules d'agraïment d'un estudiant. Són per a mi unes situacions que m'omplen d'estima, emoció i satisfacció.

Ah, i especialment recordo amb molta estima cada cop que m'assabento de la progressió i consolidació de joves professionals de la Fisioteràpia, que van marcant un camí fascinant, per exemple: l'Antoni Morral en temes de Fisioteràpia basada en l'evidència; l'Antoni Ramon en la Fisioteràpia veterinària; en Vicenç Punsola en l'especialització de la mà i el dolor neurogènic; la Inés Ramírez, l'Stéphanie Kauffmann i la Laia Blanco, en l'àmbit de la reeducació abdominopelviària; en Lluís Puig en l'àmbit de l'espatlla i d'altres, i així podria dir molts altres exemples.

Veure també la consolidació professional dels no tant joves: de Xavier Vericat, especialista en temes neuromusculosquelètics; l'Emili Ricart, Miquel Àngel Cos i Fermin Oliete en temes de l'esport; en Gonzalo Lorza en temes de gestió i desenvolupament dels plans d'estudis; en Pep Medina per la gestió de la Fisioteràpia en un hospital referent i model com és l'Institut Guttman, i molts d'altres... als qual demano disculpes per no mencionar-los en aquest moment.

Això em produeix una gran satisfacció i em fa augmentar l'estima per la professió, veure com cada cop els relleus són millors, més forts, més sòlids .

Un desig per a la Fisioteràpia...

El desig principal és que, sense deixar el paradigma científic, no deixem d'aferrar-nos als nous paradigmes que interpreten de forma diferent la salut i la malaltia de les persones. El centre és la persona i la seva forma d'interpretar vida, i no una part del seu cos que li produeix dolor o una discapacitat transitòria. Hem de comprendre l'essència de la persona, hem de saber interpretar i veure les relacions que hi ha entre les emocions i els trastorns que es manifesten.

També dir-vos que no podem oblidar que podem ser els professionals més ben preparats d'una part de la medicina natural, ara tan de moda. Ens ho hem

de creure. La situació actual està fent que cada cop més els fisioterapeutes siguem més protagonistes en l'àmbit assistencial, especialment en el privat, on cadascú de nosaltres s'ha d'espavilar per obtenir i donar solucions als pacients. És bo que la dependència amb els metges sigui cada cop més equilibrada i més a distància.

Un altre desig és que deixem de veure que l'enemic està a l'exterior i veure que el nostre futur només depèn de nosaltres, no del que fan els altres.

I per últim, que intentem estar units per mostrar les nostres capacitats a la societat i als organismes de gestió de la salut. Per això aquí vull dir que les accions i gestions de les darreres juntes de govern del nostre Col·legi són molt bones i que malgrat la difícil situació, poc a poc anirem recollint-ne els fruits.

No vull acomiadar aquesta entrevista sense donar les gràcies a totes aquelles persones que en algun moment i de forma decidida han confiat en mi, i donar les gràcies als meus companys i als estudiants que fan que, dia rere dia, aprengui d'ells coses noves.

Gràcies per la vostra atenció i gràcies a la Junta de Govern.

Antoni Cabot
Col. Núm. 25

TEMTEX KINESIOLOGY TAPE

La venda neuromuscular más equilibrada del mercado

POROSIDAD

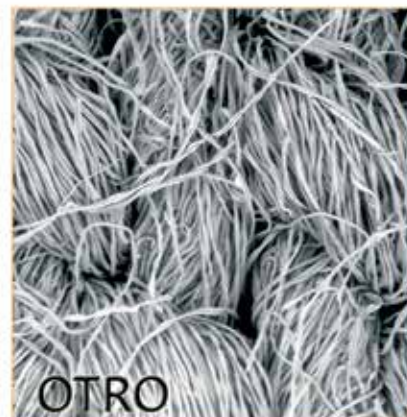
esencial para el mantenimiento de una piel sana.

TEMTEX, Venda Neuromuscular de Alta Porosidad

TEMTEX, producto sanitario Clase I

Microfotografías Electrónicas de Vendas Neuromusculares, obtenidas en el Estudio realizado por AITEX

El Instituto Tecnológico Textil AITEX, es un centro tecnológico dedicado a la investigación, que está acreditado como Laboratorio de Ensayos por la ENAC - Entidad Nacional de Acreditación.

TAPE NEUROMUSCULAR DE MÁXIMA CALIDAD
150%-160% de elasticidad
ALTA POROSIDAD

www.temtex.es

Entrevista a Teresa Xipell

Què significa per a vostè rebre el Premi June Nystrom?

Per a mi ha estat una sorpresa molt gratificant, tenint en compte el prestigi d'aquest premi i de les persones a qui els ha estat atorgat precedentment. El que significa és reconèixer el treball dut a terme durant vint-i-cinc anys i que faig extensiu a tots els caps d'estudis de les diferents universitats que imparteixen els estudis de Fisioteràpia.

Com creu que ha contribuït vostè a la divulgació de la Fisioteràpia?

El fet d'ocupar el lloc professional com el que tinc m'ha donat l'oportunitat de participar en congressos, conferències, reunions en diferents àmbits, i sempre assistint com a fisioterapeuta, per tant ha calgut divulgar, explicar i donar a conèixer la Fisioteràpia en tots els seus camps i nivells d'actuació, tant acadèmics com professionals. També ha estat molt important poder introduir la Fisioteràpia en el món del cavall i l'ús del cavall dins dels estudis de Fisioteràpia tant en el grau, com en el postgrau i en el màster, aspectes en els quals l'EUF Gimbernat n'ha estat la pionera.

En tots aquests anys de dedicació a la Fisioteràpia, què li ha aportat com a professional? I a nivell personal?

En el decurs d'aquests anys he participat en la creació de dos plans d'estudis dins la diplomatura, també he participat en la confecció del "Libro Blanco de Fisioteràpia" i tota la incorporació dels estudis de Fisioteràpia al Pla de Bolonya, amb el consegüent Pla d'Estudis de Grau. El fet d'haver de participar en les reunions de la CNDEUF i la coordinació de l'ENPHE m'ha permès conèixer la realitat dels estudis a Espanya i a Europa. L'esmentat anteriorment és per dir-vos que arreu on he participat he obtingut molt coneixement, he après moltíssim i m'ha ajudat a tenir una visió més àmplia del món de la Fisioteràpia.

A nivell personal he conegut moltes persones, algunes d'elles han esdevingut amics. En qualsevol cas, totes m'han aportat coneixement i experiència. De manera especial voldria mencionar els professors i la resta de professionals de tots els àmbits de la Gimbernat, sense els quals no hagués pogut fer res del que us he fet esment.

Quina ha estat l'experiència professional que ha marcat més la seva trajectòria com a fisioterapeuta?

El que deixa una empremta profunda és el treball assistencial i, en aquest aspecte, he pogut fer una simbiosi, per a mi molt gratificant, entre el tractament amb nens i cavalls mitjançant la hipoteràpia. Aquesta ha estat la meva gran motivació.

Què recorda amb més estima? Per què?

Cada cloenda de fi d'estudis, atès que és on es culmina i es reconeix l'esforç dels estudiants després d'uns anys de treball al llarg de la carrera, i és en aquell moment quan puc apreciar amb molta joia el seu creixement personal, professional i compartir la seva alegria. També la gran satisfacció quan es fa palès el reconeixement i agraïment dels estudiants envers els seus docents. Són instants, moments màgics que et queden gravats per sempre.

Un desig per a la Fisioteràpia...

A nivell acadèmic les universitats hem fet un gran esforç. Podem assegurar que un cop finalitzats els estudis de grau podem comptar amb bons professionals que a, més, es poden continuar formant i arribar al doctorat i sempre dins els estudis de Fisioteràpia.

Crec que aquest esforç ha de seguir endavant i demanaria que entre tots no perdéssim el nord. Per aconseguir-ho necessitem la implicació dels propis fisioterapeutes i sobretot el suport del Col·legi de Fisioterapeutes de Catalunya.

A partir d'aquí els meus desitjos serien:

- Que els fisioterapeutes acabats de sortir de les universitats trobessin el seu lloc de treball.
- Que la Fisioteràpia tingués un lloc rellevant dins les institucions sanitàries perquè el fisioterapeuta pogués actuar sense dependències innecessàries.
- Que a nivell assistencial, els fisioterapeutes poguessin tenir el temps de tractament necessari per complir els seus objectius.
- Que com a professionals qualificats i amb una gran responsabilitat, la remuneració fos adequada i, en definitiva, poder emmirallar-nos en els països que són pioners en la Fisioteràpia.

Teresa Xipell
Col. Núm. 38

oci i cultura

mmmmm...xocolata! El Museu de la Xocolata de Barcelona

El Museu de la Xocolata de Barcelona és, sense dubte, el museu més dolç de la ciutat comtal. Es va inaugurar l'any 2000 i constitueix el primer equipament d'aquestes característiques a Catalunya.

En els dotze anys que porta en funcionament, el Museu de la Xocolata de Barcelona s'ha consolidat dins l'oferta cultural de Barcelona i és un dels museus més visitats de la ciutat. L'any 2012 més de 140.000 persones van visitar el museu.

Un dels objectius del museu és connectar la seva activitat amb l'oferta cultural que ofereix una ciutat com Barcelona i apostar per activitats per a tota la família, especialment per als més petits, que entrellacen cultura i xocolata, presentant-la més enllà de la seva dimensió de producte alimentari.

El Museu de la Xocolata és una iniciativa del Gremi Provincial de Pastisseria de Barcelona emmarcada dins la seva voluntat d'innovar i modernitzar el sector a partir de la tradició de la pastisseria.

El museu pretén treballar per a convertir-se en referència internacional en la seva temàtica gràcies a una programació d'activitats extensa i dinàmica i a la força que li atorguen les noves dependències de l'Escola de Pastisseria del Gremi, ubicada al mateix edifici.

Un dels objectius principals del museu és el desenvolupament d'un projecte cultural al servei de la divulgació

i la sensibilització de la cultura de la xocolata, per tal d'incrementar la seva valoració cultural i gastronòmica així com per impulsar un instrument de valoració de la tradició xocolatera i pastissera del país. A més, gràcies al projecte museístic es pretén presentar la xocolata més enllà de la seva dimensió de producte alimentari, tot proposant un passeig pels seus orígens, valor simbòlic i econòmic en el món precolombí, l'arribada a Europa i la seva difusió com un element exòtic amb propietats medicinals i d'alt valor nutritiu.

Espai expositiu

El Museu de la Xocolata de Barcelona disposa d'un espai expositiu de 600 m² on presenta un passeig que va des dels orígens i significació de la xocolata, la seva arribada a Europa, el seu valor simbòlic, cultural, econòmic i nutritiu, així com la tècnica, ús i consum. L'exposició combina presentació d'objectes, escenografies, interactius i audiovisuals.

Activitats

El Museu de la Xocolata, en la seva voluntat de difondre i promoure la cultura del cacau i la xocolata, organitza de forma periòdica diferents activitats orientades a tots els públics: activitats setmanals per a grups escolars, tallers permanents per al públic infantil i adult en cap de setmana, celebració de festes d'aniversari, activitats trimestrals, exposicions temporals...

Activitats permanents

Artistes de la xocolata

- Edat: de 4 a 12 anys
- Activitat: taller
- Descripció: crearem una figura de xocolata a partir de l'explicació de l'origen, característiques i la manipulació de la xocolata.
- Durada: 1 h
- Preu: 7.70 € per persona

El món dolç de la Xispeta de cacau

- Edat: de 3 a 6 anys
- Activitat: visita dinamitzada
- Descripció: la Xispeta de Cacau ens endinsarà en el món màgic de la xocolata a través del conte i del joc.
- Durada: 1 h
- Preu: 7.70 € per persona

Quin cacau! (Festa d'aniversari)

- Edat: de 4 a 10 anys
- Activitat: visita dinamitzada
- Descripció: taller sobre la xocolata, visita dramatitzada al Museu i berenar amb xocolata i melindros o pastís a escollir.
- Durada: 2 h
- Preu: 16.70 € per persona
- 19.15 € per persona (amb pastís amb fotografia del nen/a).
- En les dues opcions s'inclou un regal pel nen que celebra la festa.

Visita guiada

- Descripció: visita al Museu amb una guia que aprofundeix en l'origen del cacau, tradicions catalanes o figures de xocolata exposades al Museu.
- Durada: 1 h
- Preu: 6.20 € per persona

Fes de pastisser

- Edat: de 6 a 12 anys
- Activitat: taller
- Descripció: aprendrem les nocions bàsiques de la pastisseria per elaborar les nostres postres.
- Durada: 2 h
- Preu: 16.65 € per persona

Maridatge de xocolata amb vins i caves

- Edat: a partir de 18 anys
- Descripció: aprendrem a distingir diferents varietats de xocolata a través del tacte, el gust, l'olfacte i la vista a la vegada que les combinem amb diferents vins i caves que mariden perfectament amb cada varietat. Una ocasió única per gaudir i descobrir els secrets de dos aliments apassionants.
- Durada: 1 h
- Preu: 15.20 € per persona

Tast de xocolata

- Edat: a partir de 16 anys
- Descripció: aprendrem a distingir quatre varietats diferents de xocolata, les seves característiques, i com les hem de tastar.
- Durada: 1 h
- Preu: 8.80 € per persona

Maridatge de xocolata amb brandies

- Edat: a partir de 18 anys
- Descripció: aprendrem a distingir diferents varietats de xocolata a través del tacte, el gust, l'olfacte i la vista a la vegada que les combinem amb diferents brandies que mariden perfectament amb cada varietat. Una ocasió única per gaudir i descobrir els secrets de dos aliments apassionants.
- Durada: 1 h
- Preu: 15.20 € per persona

Taller de Xocolating!

- Edat: a partir de 16 anys
- Activitat: taller
- Descripció: Aprendrem a fer piruletes, rajoles de xocolata i bombons.
- Durada: 2 h
- Preu: 20.00 € per persona

Taller de piruletes

- Edat: a partir de 10 anys
- Activitat: taller
- Descripció: aprendrem a fer les piruletes més originals i divertides.
- Durada: 2 h
- Preu: 17.00 € per persona

Activitats trimestrals

Cada trimestre el Museu de la Xocolata ofereix un programa d'activitats orientat als diferents tipus de públic amb l'objectiu d'entrellaçar cultura i xocolata. Es tracta d'activitats interessants per la seva originalitat, creativitat i nivell de qualitat, aportant dinamisme i innovació al conjunt del Museu.

Entre aquestes activitats destaquen les nits d'estiu al Museu amb concerts de jazz, espectacles de màgia i teatre, balls o música clàssica.

Altres activitats que s'han realitzat amb èxit al Museu són recitals de poesia, cinema, concursos de fotografia, tallers de maquillatge facial, etc.

I com a entitat estretament vinculada al món de la pastisseria, organitza tallers pastissers inspirats en diades com Sant Joan, Sant Jordi, Tots Sants o Nadal.

Exposicions temporals

En la seva voluntat de convertir-se en una entitat dinàmica i actual, el Museu de la Xocolata organitza de forma anual exposicions temporals vinculades al Concurs Internacional de Figures de Xocolata.

Actualment es pot visitar l'exposició de figures inspirades en la història de la xocolata. Aquesta exposició realitzada amb motiu del 10è aniversari del Museu de la Xocolata permet veure les diferents maneres de representar el que significa el cacau i la seva importància a través de la visió de diferents mestres pastissers.

mx
museu de la xocolata

Museu de la Xocolata de Barcelona
C/ Comerç 36 – 08003 Barcelona
Tel: 93 268 78 78
www.museuxocolata.cat

Horari: de dilluns a dissabte de 10:00 a 19:00 h i diumenges de 10:00 a 15:00 h.

Preu entrada
Entrada individual: 5.00 €
Entrada col·lectiva: 4.00 €

LLIBRES

Driblant la nit

Autor: Oriol Bernis

Josep Raich era cosí-germà de la meua àvia, i de petit i adolescent jo havia sentit a explicar moltes històries de la seva carrera esportiva com a jugador del FC Barcelona.

El passatge més recurrent, però, feia referència a la seva trajectòria personal i no futbolística: en Josep havia hagut de fugir cap a França precipitadament dos mesos després de l'inici de la Guerra Civil perquè a Molins de Rei la seva vida corria perill. Però, què havia fet ens preguntàvem els meus germans i jo? La resposta era sempre la mateixa: era fejecista!

A nosaltres ens feia gràcia aquella parauleta, però mai vàrem arribar a entendre exactament què volia dir.

I això va quedar així durant molt de temps, fins que fa 5 o 6 anys, llegint el llibre *El Barça en guerra* de Josep Maria Solé i Sabatè i Jordi Finestres, vaig descobrir que aquella batallada del cosí de l'àvia que havia sentit explicar tantes vegades, havia tingut una repercussió important en la premsa esportiva de l'època.

Això va despertar la meua curiositat, i em vaig decidir a indagar sobre la seva trajectòria esportiva i personal. Què va ser fejecisme? Per què es va haver d'exiliar tan precipitadament en Raich? Quin tipus de jugador era? Va ser realment un futbolista important del Barça?

A través de la premsa de l'època, de llibres relacionats amb el tema i d'entrevistes amb els personatges que encara queden en vida i en bon estat cognitiu d'aquell temps, he anat resseguint la trajectòria d'un dels grans futbolistes d'un dels períodes més difícils de la llarga història del Barça, i els fets polítics i socials que la van condicionar. Tot això amanit amb documents i fotos inèdites de l'època.

La vida d'un crac del futbol dels anys 30 i 40 no té res a veure amb la dels jugadors actuals, la manera com treballava la premsa tampoc. Fins i tot he trobat pinzellades de la Fisioteràpia d'aquell temps: la làmpada d'infraroig era l'últim crit.

Molta gent em pregunta pel títol del llibre, *Driblant la nit*. La nit vol ser una metàfora d'uns temps molt convulsos, amb una guerra i una postguerra, i en el futbol un *dribbling* és una maniobra que fa un jugador per superar l'escomesa d'un rival que pretén prendre-li la pilota, que seguint amb la metàfora, en un partit és el bé més preuat, la llibertat, la vida, la possibilitat de crear i de seguir cap endavant.

Si us agrada el futbol i la història, i si us ve de gust llegir el treball de recerca que ha publicat un company de professió, el trobareu a la llibreria Jaimes de Barcelona, a la Gavina de Palamós, a la llibreria Drac d'Olot, a Les Voltes de Girona, i a la llibreria Arola i al Repunt de Molins de Rei.

Desitjo que us atreviu a llegir *Driblant la nit*, i que passeu una estona agradable fent-ho.

Oriol Bernis
Col·legiat 1243

PH-QUIROGEL

gel naturalmente eficaz

alivio eficaz de las molestias musculares
con principios activos naturales: mentol,
eleuterococo y alcanfor

SIN
PARABENOS

+34 93 470 51 15

info@phquirogel.es

www.phquirogel.es

issislen
laboratori

SD. DE DOLOR MIOFASCIAL.
Tractament conservador i
invasiu dels punts gallet

660 €

Duració: 60h

08 - 09 Març 2014
29 - 30 Març 2014
12 - 13 Abr 2014

PROFESSOR:

Xavier Labraca

Fisioterapeuta especialitzat en
Fisioteràpia Neuromusclesquelètica

**CURS OFICIAL DE
KINESIOTAPING.**
NIVELLS KT3

240 €

Duració: 16h

Ed.1 ▶ 28 - 29 Sep 2013
Ed.2 ▶ 07 - 08 Jun 2014

PROFESSOR:

Fernando Reyes

Fisioterapeuta i Osteòpata

**CURS OFICIAL DE
KINESIOTAPING.**
NIVELLS KT1- KT2

280 €

Duració: 16h

Ed.1 ▶ 02 - 03 Nov 2013
Ed.2 ▶ 17 - 18 Mai 2014

PROFESSOR:

Fernando Reyes

Fisioterapeuta i Osteòpata

FIBROLISI AMB GANXO

440 €
(+85€ ganxos)

Duració: 40h

23 - 24 Nov 2013
21 - 22 Dic 2013

PROFESSOR:

Juan Bautista Fuentes

Fisioterapeuta

**NEURODINÀMICA EN
FISIOTERÀPIA**

690 €

Duració: 51h

30 - 01 Dic 2013
11 - 12 Ene 2014
15 - 16 Feb 2014

PROFESSOR:

Ana Aldeguer

Fisioterapeuta i Terapeuta Manual

FISIOTERÀPIA DEL SÒL PELVIC.
PREVENCIÓ I TRACTAMENT DE
LES SEVES DISFUNCIONS

450 €

Duració: 32h

15 - 16 Mar 2014
26 - 27 Abr 2014

PROFESSOR:

Mónica de la Cueva

Fisioterapeuta especialista en sòl pèlvic

DESCOMPTES ESPECIALS CURS 2.013 - 2.014

Si ets antic alumne

- ✓ 10% en tots els cursos
- ✓ 5% extra si portes a un amic*
- ✓ 10% extra si portes a dos o més amics*
- ✓ 10% extra si t' inscrius amb més de tres mesos d'antel.lació*
- ✓ 5% extra si t' inscrius 45 dies abans de l'inici del curs*

* Descomptes no acumulables. El descompte de base serà del 10%.
En el cas de complir varis dels requisits s'aplicarà el descompte més gran.

Si no ets antic alumne

- ✓ 5% si portes a un amic
- ✓ 10% si véns amb dos o més amics**
- ✓ 10% si t'inscrius tres mesos abans de l'inici del curs**
- ✓ 5% si te inscrius 45 dies abans de l'inici del curs **

** Descomptes no acumulables. El descompte de base serà del 10%.
En el cas de complir varis dels requisits s'aplicarà el descompte més gran.

Visita la nostra nova web www.itnm.es on podràs veure la nostra oferta formativa arreu d'Espanya